

нието на сливенеца Андонъ Иоану, или Антонъ Ивановичъ (Камбуроолу, Диамандиевъ, прѣселенъ въ Брашовъ и тамошенъ милионеръ).

Виждаме по тоя начинъ, че редомъ съ по-модерното гръцко обучение, въ Сливенъ все още е блѣщукала свѣтлината на килийното старобългарско учение, което не е можело да отстои срѣщу първото, и заглъхва, за да се възроди малко по-късно и стигне по методъ гръцкото.

Почти едноврѣменно съ Даскаль Тодораки и Николаки, въ Сливенъ е учителствуvalъ и споменатия вече Хаджи Илия, баща на Сава Доброплодни, възпитаникъ на Св. Горските мънастири. Хаджи Илия се е родилъ въ 1780 г. (Сливенъ). Заедно съ жена си Хаджи Трандафилъ той добилъ едноврѣменно гръцко и славяно-българско образование, като допълнение на което е служило изучването на новото черковно-славянско пѣnie (отъ 1800 г..)¹⁾ Така поне твърди синът имъ Сава Доброплодни (вжъ автобиографията му, 1893 г., София). Тѣ сж били, сравнително, съ слаба подготовка, та и за това Доброплодни се сърди на Д-ръ Селимински, че послѣдниятъ се подигравалъ съ баща му, въ качеството си на неговъ колега въ Сливенъ. Училището имъ било въ Клуцохоръ, у собствения имъ домъ: Хаджи Илия прѣподавалъ на момчета въ горния етажъ, а Хаджи Трандафилъ — на момичета въ долния. Дали въ Сливенъ е учителствуvalа друга учителка прѣди Хаджи Трандафилъ — това не знаемъ, но все пакъ нея можемъ да съмѣтаме като първа, най-стара българска учителка (Баба Недѣля Петкова, родомъ отъ Сопотъ, 1826 г. е почнала да учителствува кждѣ 1860 г., когато Хаджи Трандафилъ, родена въ Сливенъ прѣзъ 1785 г. е почнала учителствуването си още кждѣ 1815 г.) Както и да е, училищната система на Хаджи Илия и Хаджи Трандафилъ е била твърдѣ първобитна. „Алаксването“, т. е вземането два пжти на денъ уроци е било строго съблудавано. Обѣдътъ на учениците е ставалъ въ самото училище. Слѣдъ вечерния разпусъ, наредени по махали, учениците си отивали у дома, подъ надзора на единъ тѣхенъ съученикъ, обикновено по-възрастенъ и по-приложенъ. Зимно врѣме всѣки отъ тѣхъ си носѣлъ по една цѣпеница за отопление, по едно *плачѣ* и една възглавница — всичко това имъ служило за чинъ, маса и черна дѣска. Въ сѫбота вечеръ и срѣщу празникъ всички вкупомъ ходѣли въ черква, освѣнъ канонархитѣ или анагностетата (ржкоположенитѣ отъ владиката, черковнитѣ четци и пѣвци), които отъ по-рано отивали тамъ. Хаджи Илия при това билъ ржкоположенъ отъ Одринския владика за протопсалтъ и проповѣдникъ, и много се славялъ изъ града съ своето благочестие и „сладъкъ гласъ“. Въпрѣки

¹⁾ Ср. Успенскій, Востокъ Христ.. I, Пут., ч. II (прилож.).